

לדברי הכל מטמא (רש"י). והמחלוקת מדברת באופן ששחטו להתלמד (הלכות שחיטה. רש"י), האם שחיטה כגון זו מועילה כמחשבה אם לאו.

דף י

יב. א. עריפת פטר חמור, כיצד?

ב. האם פדיית פטר-חמור נעשית תוך שלשים יום או לאחר שלשים?

א. לכתחילה יש לפדות פטר חמור (משנה יג.). לא רצה לפדותו – עורפו בקופיץ (= סכין גדול) מאחוריו [תני לוי: הוא הפסיד ממונו של כהן לפיכך יופסד ממונו]. ולא ימיתנו בצורה אחרת כגון בקנה במגל בקרדום ובמגירה – שאין אלו דרך עריפה (ערש"י).

כתב הראב"ד שאין העריפה מצוה אלא בגדר קנס ועונש. ואילו הרמב"ם מחשיבה למצוה. ולשיטתו אפשר שמברכין על העריפה (עפ"י אחרונים).

ב. למדו בברייתא מיתור הכתוב (תפדה. וע' חו"ב סו"ס"ג) שמצות פדיית פטר חמור קיימת מיד, שלא כפדיון בכור אדם. ולהלן (יב-יג) נחלקו אמוראים בדבר, בישוב סתירת הברייתות; –

רב נחמן אמר שעיקר זמן המצוה הוא לאחר שלשים, אלא שאם פדאו מקודם פדוי, ואפילו אמר 'מעכשיו'. ואילו רב ששת (כפרש"י. וע"ש רבנו גרשום) נקט שמצוותו לאלתר, אלא שאם שהה לא עבר עד שלשים יום. לאחר מכן – עבר. ורבא פרש שהדבר שנוי במחלוקת התנאים; לרבי אליעזר המקיש בכור בהמה טמאה לבכור אדם, מצוותו לאחר שלשים, ולחכמים שאינם מקישים – זמן המצוה לאלתר.

א. הלכה כחכמים שמצוותו לאלתר ואינו עובר עליו עד שלשים יום. (וע' בשטמ"ק יג. ששיעור זה מדרבנן בעלמא. וע"ע חו"א יז, ט).

כל יום שאינו פודהו – עובר בעשה. ומשמע בגמרא להלן שאין בדבר משום בל תאחר (ע' חו"א יז, ב. וערמב"ם (בכורים יב, ו) לאחר ל' אין כאן אלא עיכוב מצוה [כן הגרסה במהדו' פרנקל]).

ב. במקום הספק שדינו להפריש פדיונו לרבי יהודה, יש לעיין שמא אם אינו פודהו ואינו נהנה אין מחייבים אותו לפדות, או שמא מצוה עליו להפקיע איסורו (ע' חו"א יז, ד). והנצי"ב (יב): כתב שאינו חייב.

ג. אפשר לפדות בברכה פטר-חמור תוך שמונה ימים ללידתו, ואין לחוש שמא נפל הוא ופטר מפקדיו, מלבד אם ידוע שלא כלו לו חדשיו (עפ"י שו"ת אור לציון יז"ד כא).

דף יא

יג. א. האם יש שיעור מנימלי לשווי השה שפורים בו?

ב. במה אפשר לפדות פטר חמור?

ג. הפודה פט"ח של חברו – האם הוא פדוי ולמי שייך החמור הפדוי?

ד. הגונב פט"ח של חברו – מה דינו?

ה. שה שפדו בו פטר חמור – האם נכנס לדיר להתעשר?

ו. ישראל שירש פטר חמור – מה יעשה בו?